

JOAN F. MIRA

*“Els solidaris
‘amb el poble d’Iraq’
s’haurien estimat més
el triomf de la por
i del caos, ja que això
hauria satisfet
els propis prejudicis.
I estic segur que els
kurds, que sí que han
votat en massa, amb
alegria i sense por,
als esmentats
‘solidaris’ els deuen
resultar poc
simpàtics. Qui no
traurà conclusions
de tot açò serà
perquè no vol”*

Kurds, per exemple

Xiquetes amb uniforme escolar, formades en quadre al pati, hissaven marcialment la bandera i cantaven amb cara seriosa l'himne del seu país: que no morirem mai, que continuarem vius, que sempre serem allò que som, que tanta desgràcia i tanta destrucció no ha pogut ni podrà destruir-nos, això deien. Era l'escena final d'un reportatge ben fet i oportú dins l'espai 30 minuts de TV3. Espere que molta gent l'haja vist, i que els espectadors d'aquest país tinguin un motiu addicional de reflexió, no només sobre els kurds i el Kurdistan sinó sobre tants pobles dissortats i oblidats que viuen i volen viure a pesar de la nostra ignoràcia o de la nostra indiferència habitual. Perquè si vostès obren la premsa diària o miren els noticiaris de la televisió, d'aquests pobles i gents habitualment n'hi ha només un o dos que demanen l'atenció dels lectors o espectadors. En general, qui reclama la nostra mirada o la nostra solidaritat és Palestina, i em sembla molt bé, perquè els palestins han mostrat a bastament la seua capacitat per reinventar-se, per existir, per resistir a pesar de tot, i sovint a pesar d'una part d'ells mateixos i d'accions i reaccions que més aviat poden provocar la pròpia destrucció que la pròpia restauració. I no seré jo qui defensarà, de cap manera, la política brutal del senyor Sharon, igualment destructiva i autodestructiva. Tinc la sensació, tanmateix, que l'amor del públic europeu pels palestins és més aviat un amor ideològic, és a dir, que en el fons i en la forma reflecteix un odi implícit siga a l'estat d'Israel, siga als americans que li donen suport, siga una mena d'autoodi segons el qual “nosaltres” som culpables de la desgràcia dels dissortats palestins, etcètera: és una matèria complexa, que no tenim costum d'analitzar. Allò que em sembla evident, atesa l'extensió i reiteració del fenomen, és que la solidaritat “occidental” (vull dir, sobretot, de l'opinió pública dirigida pels mitjans europeus de difusió) no és un moviment del cor i dels sentiments humanitaris, sinó de les idees que en determinen la reacció. M'explicaré: si hem de sentir amor, solidaritat i simpatia pels palestins, per exemple, en tant que poble oprimint i tot això, se suposa que ha de ser pels mateixos motius que ens haurien de moure a la simpatia i l'amor per altres pobles en condicions semblants o equivalents. Però això no és així, mai, ni de lluny ni de cap de les maneres. El món està ple de pobles en condicions de submissió, de dolor, de destrucció planejada per uns altres, de violència, d'opressió i de destrucció, i la ciutadania dels països d'Europa els ignora metòdicament, no mou mai un dit per la seua causa, i en tot cas se'ls mira de lluny i com a cosa del tot aliena i estranya. Per no parlar dels governs i dels partits, inclosos molt especialment els que es diuen d'esquerra o progressistes.

No he vist mai de mai, en tants anys que dura i tantes dècades, una sola manifestació en favor dels kurds, que són potser l'exemple màxim d'aquesta opressió i d'aquesta resistència. A les ciutats d'Europa, València i Barcelona incloses, no ha eixit la gent al carrer en solidaritat amb els pobles del sud del Sudan, massivament massacrats, ni amb els tibetans destrossats, ni amb el txetxens assassinats, ni amb tants altres, ni tan sols, fa pocs anys, amb els bosnians o amb els kosovars que tenim tan a prop. La solidaritat amb els pobles oprimits, com sol passar amb tantes solidaritats, és purament ideològica, i la ideologia (un altre dia ho explicaré amb més detall) sol ser molt més potent que els fets a l'hora de moure els sentiments i les accions. Ara mateix estic del tot segur que molts ciutadans d'ideologia antiamericana, tan ben vista per aquests indrets, estan desconcertats i decebuts pel fet que els iraquians, allà on la “resistència” –és a dir l'amenaça de mort en nom d'Al·là– els ho ha permès, han acudit a votar massivament. Els solidaris “amb el poble d'Iraq” s'haurien estimat més el triomf de la por i del caos, ja que això hauria satisfet els propis prejudicis. I estic segur que els kurds, que sí que han votat en massa, amb alegria i sense por, als esmentats “solidaris” els deuen resultar poc simpàtics. Qui no traurà conclusions de tot açò serà perquè no vol.